

Presentació

Aquest any 2022, els valencians recordem que fa un segle que va venir al món un dels intel·lectuals més grans que han nascut a les nostres terres: Joan Fuster (Sueca, 1922-1992). La seua petjada és, encara, ben present en bona part de la nostra societat i, més encara, les seues idees segueixen tenint un pes ben específic en la manera de concebre el nostre país i la nostra nació. Per adhesió als seus postulats o per negació d'aquells, resulta més que evident que Fuster continua viu entre nosaltres. La política, però, sobretot, la cultura, és, amb tot, més o menys fusteriana, encara.

Tanmateix, segurament aquella part més desconeguda de la producció escrita de Joan Fuster és la que va dedicar a l'erudició i a allò que podríem denominar *grosso modo* història de la cultura. I, més concretament, història de la literatura i de la llengua. En especial, sobre el període que molt possiblement més el fascinava: el segle XVI —i les seues ramificacions posteriors, en allò que ell mateix denominava «Decadència», una etiqueta que, per cert, va qüestionar i va col·laborar, així, a bandejar del nostre vocabulari sobre els períodes de la nostra cultura. Però, no només.

És per això que, en el present volum, en celebrar el primer segle del naixement de Fuster, ens hem volgut sumar a la iniciativa de diferents institucions i hem volgut dedicar la part monogràfica d'aquest número a recordar l'intel·lectual de Sueca que, a més de l'obra que li coneixem, també va estar relacionat amb la creació i el funcionament de la *Revista de Filologia Valenciana*, en la seua primera època, i on va arribar a publicar un parell d'articles. En el monogràfic, coordinat pel professor de la University of Leeds, J. Àngel Cano Mateu, comptem amb les aportacions d'Enric Balaguer, de la Universitat d'Alacant; del

mateix J. Àngel Cano Mateu; d'Antoni Furió, d'Adrià Martí-Badia i de Robert March, de la Universitat de València; i de la investigadora independent Mireia Ferrando. Dels seus treballs en parla el ja esmentat Cano en la presentació específica del dossier, i no cal insistir-hi, ací.

Pel que fa a la part miscel·lània d'aquest número, l'iniciem amb l'aportació de Jacob Mompó Navarro, professor de la Universitat Catòlica de València, que, amb «El parany del temps de gràcia. El cas del convers Gabriel Sanç, botiguer de Xàtiva (1485-1492)», ens fa una aproximació a un món també valencià, però que molt sovint passa desapercebut: el dels cripto jueus que, immersos en la persecució institucional cap a ells, varen provar de sobreviure enmig d'un ambient hostil.

El segon article, «Un exemple de poesia íntima del Vuit-cents: les Semprevives (1895) de Josep Bodria», és obra d'Hèctor Sanchis Mollà, de la Universitat de València, i mira de donar-nos a conèixer una part de l'obra d'un autor pràcticament desconegut i que cal situar en un moment crucial per a la nostra cultura al segle XIX i on va assolir una veu i una personalitat pròpies i destacables.

D'una temàtica diversa és el treball de Veronica Orazi, de la Università degli Studi di Torino, «La vigència atemporal del *Tirant lo Blanc*: dues dramatitzacions de la segona meitat del segle XX», en què es reflexiona sobre dues posades en escena de l'obra de Martorell, de la mà de Joan Sales i Josep Maria Benet, remarcant-ne el valor de clàssic que es pot detectar en aquella novel·la valenciana medieval.

Finalment, Joan de Déu Martines Llinares, de la Universitat d'Alacant, amb «El tresor lèxic d'Enric Valor», ens destaca la importància per a la llengua del lèxic que va emprar l'autor de Castalla. Si Valor és un narrador d'una talla indiscutible en la nostra literatura, no és menys cert que la seua contribució al manteniment del nostre lèxic patrimonial és ben destacable. El volum acaba amb les recensions de tres llibres d'aparició recent i que poden tenir interès per als lectors. Les han elaborades Jacob Mompó Navarro, August Rafanell i Carme Pinyana. No podem acabar aquesta presentació sense agrair als qui han fet possible el número. En primer lloc, als autors i les autores, als avaluadors

i les avaluadores dels treballs, al corrector lingüístic —Víctor Xercavins—, i al maquetador, Germán Segura, d'Espirelius, que han fet una tasca excel·lent. També, a José Vicente Vergara Peris, que ha accedit amablement a deixar-nos reproduir algunes de les seues obres en aquest volum. Per últim, cal agrair als funcionaris de la Institució Alfons el Magnànim - Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació, el treball que han fet; i, de manera ben remarcable, a Vicent Flor, director de l'entitat, i al seu subdirector, Josep Enric Estrela, que ha apostat sempre per aquesta publicació. Sense ells i sense el suport de la Diputació de València, aquest número —ni els altres— no hauria arribat a rams de beneir.

Vicent Josep Escartí
Director de la *RVF*